

Каземирчик К.С.,
*здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна*

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПРОЄКТНОГО ФІНАНСУВАННЯ В УКРАЇНІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Для того, щоб підприємство могло розпочати або розширити, в значних обсягах, свою діяльність, воно має акумулювати значний капітал, який буде інвестовано. Підприємство може застосувати внутрішні можливості для здійснення інвестицій, але зазвичай їх недостатньо або для їх накопичення потрібно дуже багато часу. В даних умовах є більш ефективних, хоча й більш ризиковим, залучення зовнішнього фінансування. Є багато різних способів отримати фінансування із зовнішніх джерел, кожне з яких має свої особливості та критерії, за якими проходить оцінка конкретного джерела. Традиційно підприємства, щоб залучити кошти, беруть довгострокові кредити в банках, виходять на біржі з акціями підприємства, укладають угоди щодо інвестицій в підприємство в цілому, намагаються отримати бюджетне фінансування. Більш інноваційним підходом, який осмислює вітчизняна економічна наука, є проєктне фінансування, головною особливістю якого є залучення коштів не в підприємство в цілому, а в конкретний самодостатній та самоокупний інвестиційний проєкт.

Для України проєктне фінансування є цікавим як додатковий механізм залучення коштів у конкретний проєкт з мінімізацією чинника платоспроможності платника, бо завдатком є інвестиційні потужності, при чому інвестор при вкладанні коштів усвідомлює всі ризики проєкту.

Суб'єктом фінансування інвестиційного проєкту у випадку проєктного фінансування може бути будь-хто: держава, юридична особа, фізична особа. Серед юридичних осіб найбільш розповсюдженими інвесторами є: банки, венчурні фірми, інвестиційні фонди тощо. Вкладники об'єднують кошти для фінансування конкретного проєкту, у всіх інших сферах вони можуть ніяк не взаємодіяти між собою.

Проєктне фінансування може охоплювати значне розмаїття відносин вкладників між собою щодо вкладання коштів, розподіл прибутку, взаємних прав та обов'язків, відносин між автором проєкту та вкладниками щодо умов вкладання, ролі автора у реалізації проєкту та його частки у капіталі та прибутках, відносин між головним менеджером або управлінською компанією з усіма учасниками проєкту. При цьому і вкладники, і менеджери проєкту можуть бути як фізичними особами, так і юридичними особами різних форм власності [1].

Така взаємодія може бути дуже продуктивною, але необхідно зробити складну та значну роботи щодо встановлення прав і обов'язків кожного

учасника проекту, що є складним з юридичної точки зору. Також чим більше інвестиційний проект і чим більше він включає учасників різних правових форм, тим складнішими є розрахунки, облік і звітність такого проекту перед вкладниками. Але, при всіх складнощах, саме така взаємодія може забезпечити життєздатність великого проекту і дотримання прав і інтересів всіх учасників, що дозволяє залучити більше коштів у проект.

Перевагами проектного фінансування у порівнянні з іншими видами фінансування наступні:

- індивідуальний підхід до проекту, можливість встановлення гнучких правил;

- в більшості випадків платоспроможність платника є менш важливим чинником ніж можливості та вартість самого проекту;

- вкладники можуть обрати головного менеджера проекту або залучити управлінську компанію;

- можливість залучення коштів із різних джерел на кожному етапі;

- інвестори та управлінська компанія заздалегідь знають можливості проекту, прогностичні показники діяльності, можуть порівнювати його поточний стан із пановим;

- інвестори мають можливість вкладатись саме в конкретний проект, а не підприємство в цілому;

- можна встановити гнучкий графік виплат вкладникам, за яким на початку проекту виплати є низькими, що є плюсом для дебітора, але на кінець проекту виплати стрімко зростає, що приносить вигоду кредиторам. В результаті такий графік підвищує життєздатність проекту, зменшує грошовий тиск на початковому етапі, але при цьому захищає інтереси інвесторів [2].

Проблемами впровадження проектного фінансування в Україні можна поділити на 2 групи:

1) проблеми інвестиційної діяльності в цілому:

- недостатньо розвинений внутрішній ринок інвестицій;

- політична та економічна нестабільність;

- нестабільність валютного курсу та складність обслуговування боргів у валюті;

- обмеження Національного банку щодо обсягів інвестування;

- низька питома вага довгострокових пасивів у балансах банків, що заважає здійснювати їм надавати довгострокові кредити у великих обсягах;

2) проблеми саме проектного фінансування:

- відсутність у законодавстві терміну «проектне фінансування» та регулювання даної діяльності як окремої цілісної категорії;

- нерозвинена інституційна основа для здійснення проектного фінансування;

- відсутність досвіду у банківських та фінансових організаціях щодо здійснення проектного фінансування [3];

Отже, проектне фінансування є гнучким інструментом, який дозволяє залучити ресурси для здійснення інвестицій із різних джерел. Даний інструмент є здатний бути ефективним засобом акумулювання та застосування капіталу із метою розвитку та отримання вигоди від конкретного проекту. Але слід зазначити, що рівень розвитку нормативної та інституційної основ здійснення такої діяльності в Україні знаходиться на початковій стадії.

Список використаних джерел:

1. Лаврик О.Л., Пономаренко Р.М. Проектне фінансування і його роль у сучасній економіці України. *Економічний аналіз*. 2017. № 4. С. 139-144.
2. Демчук Н.І., Дуброва Н.П. Проектне фінансування в Україні в умовах глобалізації. *Економіка АПК*. 2010. № 11. С. 27-33.
3. Музхер Хуссеін Музхер Марван. Проблеми та перспективи розвитку державної політики у сфері банківського проектного фінансування. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 23. С. 151-156.

Науковий керівник: **Боднар О.А.**, канд. екон. наук, доцент
кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна

Кємова Я.Р.,
здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна

РОЛЬ ФІНАНСОВИХ ІННОВАЦІЙ У ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ

Сьогодні здатність банків адаптуватися до нестабільних ринкових умов, яка, безсумнівно, визначається не лише зростаючим значенням технологій, а й тенденціями, пов'язаними з прогресуючою глобалізацією, є однією з важливих детермінант їх розвитку. Тому банки помічають необхідність постійно вдосконалювати свої продукти та створювати нові, все більше і краще задовольняти потреби своїх потенційних клієнтів. На практиці це відбивається у впровадженні ними різного роду інновацій. [1]

Категорія інновації є міждисциплінарною категорією, яка аналізується з багатьох дослідницьких точок зору, про що свідчить різноманітність визначень цього поняття або спроби диференціації його основних типів. [2]

Інновації виникають, коли одночасно змінюються умови функціонування даного суб'єкта, а також покращення його становища впроваджують нові ідеї, рішення та інструменти.